

Vereniging
Hogescholen

Prinsessegracht 21
Postbus 123
2501 CC Den Haag
t (070) 312 21 21
f (070) 312 21 00
e-mail: ad.degraaf@vereniginghogescholen.nl

Aan de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Mw. dr. M. Bussemaker
Postbus 16375
2500 BJ 'S-GRAVENHAGE

Doorkiesnummer
0703122161
Datum
28 mei 2014
Ons kenmerk
14.3298.dir.bs
Onderwerp
Leenstelsel

Geachte mevrouw Bussemaker,

Recent heeft u ons mondeling geïnformeerd over uw aangepaste voornemen om een leenstelsel in te voeren voor studenten in het hoger onderwijs. Het huidige politieke akkoord omvat, in vergelijking met de eerdere voornemens vanuit het regeerakkoord, additionele maatregelen waaronder een verruiming van de aanvullende beurs en afbetalingsregeling. Dit achten wij een verbetering ten opzichte van uw eerdere voornemens, die voor een deel tegemoetkomt aan onze eerdere bezwaren. Desalniettemin zullen studenten (ook uit de lagere inkomensgroepen) meer moeten gaan lenen. Ook in het nieuwe plan wordt, naar ons oordeel, de toegankelijkheid van het hbo voor de lagere inkomensgroepen nog onvoldoende geborgd.

Kwaliteit en studiesucces zijn de vanzelfsprekende speerpunten van de inzet van hogescholen. Er wordt stevig geïnvesteerd in een betere begeleiding bij de studiekeuze en het ontwikkelen en aanbieden van efficiëntieprogramma's. Intensievere begeleiding en meer differentiatie zijn onmisbaar in ons streven naar een hogere kwaliteit met minder uitval. Er wordt geïnvesteerd in een steviger verbinding van onderwijs en onderwijsgebonden onderzoek, wat essentieel is voor de kwaliteit van het Nederlandse hoger onderwijs. Dit gaat gepaard met initiatieven om de professionaliteit van onze docenten te verbreden en investeringen in de kwaliteit van onze (ICT-)infrastructuur. Tegelijkertijd neemt de werkdruk van docenten fiks toe en zijn de financiële mogelijkheden om structureel te investeren beperkt. Er zijn grenzen aan de mogelijkheden om deze noodzakelijke ambities te realiseren. Meer financiële ruimte om onze ambities te realiseren juichen wij dan ook toe.

In het Nationaal Onderwijsakkoord uit 2013 is met U afgesproken dat de geraamde opbrengsten van een leenstelsel volledig ten goede komen aan het ongedaan maken van de bezuinigingen uit het Regeerakkoord en aan investeringen in de kwaliteit van het hoger onderwijs. Zoals bekend drukken de bezuinigingen uit het regeerakkoord-Rutte 2 (€ 195 miljoen structureel) op het financieel meerjarenperspectief.

U heeft ons gevraagd in hoeverre het mogelijk is voor hogescholen en universiteiten om vooruitlopend op de opbrengsten uit het leenstelsel reeds extra te investeren in de onderwijskwaliteit in de komende jaren. Onafhankelijk van veranderingen in het stelsel van studiefinanciering is het de verantwoordelijkheid van de hogescholen zorg te dragen voor de beste randvoorwaarden voor kwaliteit. Daarom hebben hogescholen, vooruitlopend op de nieuwe middelen die pas over enkele jaren beschikbaar komen, al besloten zelf extra te investeren in nog betere begeleiding van studenten, meer docenten en een optimale infrastructuur.

Daarbij dient onder ogen te worden gezien dat de vermogensposities van instellingen sterk van elkaar verschillen en dat extra investeringen dus niet voor alle instellingen tot de mogelijkheden behoort. Ook inhoudelijk zullen de prioriteiten per instelling verschillen: passend bij de eigen context, vraagstukken, profilering en bijbehorende ambities. Er is daarbij wél een grote gemene deler: alle intensiveringen zijn gericht op een versterking van de kwaliteit van ons onderwijs en onderwijsgebonden onderzoek en op de infrastructuur die daarvoor benodigd is.

Wij schatten de mogelijke investeringen vanuit de reserves van de instellingen (hogescholen en universiteiten tezamen) op cumulatief m€ 600 te besteden in de komende drie jaar. Daarbij vragen wij wel uw aandacht voor het financieel meerjarenperspectief dat dan ontstaat.

Indien de extra investeringen plaats zouden vinden in een oplopende reeks ontstaat het volgende beeld:

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
bezuinigingen D24+D25 Regeerakkoord	-33	-120	-155	-175	-195	struct	
compensatie uit Nationaal Onderwijsakkoord		70	65				
	-33	-50	-90	-175	-195	-195	-195
geschatte investering vanuit reserves instellingen	160	200	240				
investeringen vanuit het kabinet				200	200	235	400
netto investering	127	150	150	25	5	40	205

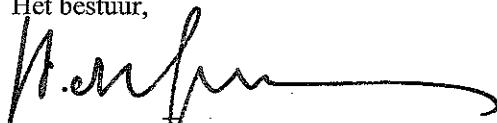
(bedragen in miljoenen euro)

Wij zijn bereid ons in te spannen dat hogescholen en universiteiten tezamen in de komende jaren extra investeringen plegen. Daarbij willen wij benadrukken dat het om een inspanningsverplichting op sectorniveau gaat. Immers, de financiële posities en daarmee de mogelijkheden van de instellingen lopen uiteen. Evenzeer zullen de prioriteiten en uitgangssituaties van de afzonderlijke instellingen verschillen. Het financieel overzicht laat zien dat tot 2021 onze extra inspanningen geschieden vanuit een interne reallocatie van middelen van hogescholen.

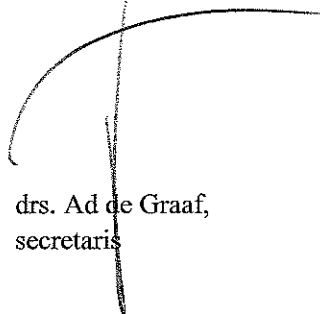
In 2009 hebben de hogescholen hun ambities vastgelegd in 'Kwaliteit als Opdracht' en in het Hoofdlijnenakkoord dat met uw ambtsvoorganger is afgesloten. Vanzelfsprekend willen de hogescholen zich over de realisatie hiervan verantwoorden. Wij zien echter weinig heil in nieuwe prestatie- of kwaliteitsafspraken met de daarbij behorende administratieve lastendruk en inflexibiliteit.

Wij treden hierover graag met U in overleg.

Het bestuur,

mr. Thom de Graaf,
voorzitter

drs. Ad de Graaf,
secretaris